

ఈ వారంకథ

న్యూఢిల్లీలో ...

ఎప్పడో రెండున్నరకి ఎ.పి. ఎక్స్ప్రెస్. పన్నెండింటికే స్టేషన్కి వచ్చేణాం నేనూ, నాయుడు. వారం దినాల క్రితం ఢిల్లీ వచ్చాం ఇద్దరమూ. పని పూర్తికాలేదు. అతనికి శలవైపోయింది. ఆదరాబాదరా వెళ్ళిపోతున్నాడు. మరో వారం రోజులుండి వస్తానని అతన్నొక్కణ్ణే పంపించేస్తున్నాను.

తీరా స్టేషన్కి వచ్చేసరికి ఎ.పి. ఎక్స్ప్రెస్ బదున్నర గంటలు ఆలస్యంగా బయల్దేరుతుందని రాసిపెట్టారు. బయలుదేరడానికే ఇంత ఆలస్యం దేనికని ఎంక్వయిరీ దగ్గర కెళ్లాం. అక్కడో పెద్ద క్యూ. క్యూలో వస్తేనే సమాధానం చెప్తారట. సరే, ఇన్నాళ్లకు క్యూలో నిలబడే క్రమశిక్షణ భారతీయుల కొచ్చినందుకు ఆనందించాం. కాని క్యూని కాదని ముందు దూరిపోతున్న భుజ బలాఢ్యులు ... వాళ్ళని ఎప్పడూ, ఎక్కడా ఎదిరించలేం.

ఎంక్వయిరీ అబ్బాయి పలక మీద హిందీ భాషలో ఏదో రాశాడు. మాకు రాజభాష తెలీదు మొర్రో అంటే వెనకమన్నవాళ్ళ లాగిపారేశారు. 'నోటితో చెప్ప నాయనా' అంటే అతను మూగా డని వెనక మన్న జనం అన్నారు. వికలాంగుల కోటాలో వచ్చిన కేండ్డిడేట్... ఇతన్నో మాకు పని కాదంటే నోరూసుకో అంటుంది ప్రభుత్వం. ఇంత చిన్న విషయానికి ధర్మాలు చెయ్యాలి. బస్లు తగలెట్టాలి. తుసాకులు పేలాలి. కర్పూ విధించాలి... ఇదీ ప్రజా స్వామికం... నాయుడు విశ్లేషిస్తూ అరిచాడు.. అరణ్యరోదన.

ఎ.పి. ఎక్స్ప్రెస్ బయల్దేరే వరకూ — ఈ ఏడు గంటలూ ఏం చెయ్యాలి? వూళ్లో తిరగాలని సామాన్లు క్లాక్ రూమ్లో పడేసి స్టాప్ఫామ్ మీదికి వచ్చాం.

ఎవరో అమ్మాయి పక్క నుంచి వచ్చింది. చేతిలో పున్న కెమెరాని చూపిస్తోంది. ఇండియన్ కాదు. ఎవరో ఫారినర్. పాలలాగా తెల్లగా వుంది. బంగారంగు తల వెంట్రుకలు. పువ్వుల సిల్క్ గాను... చాలా వీట్గా వుంది. పశ్చిమ దేశాల నుంచి కొట్టుకొచ్చే హిప్పీ బాపతు కాదు. కెమెరా చూపిస్తూ ఏదో అంటోంది. రష్యన్ లాగా వుంది.

నాయుడిగారికి కొద్దిగా రష్యన్ భాష తెలుసు. మూడేళ్ళ రష్యన్లో ఏదో పుస్తకాల షాపులో అను

నాదకుడుగా పన్నేసి వచ్చాడు. ఏదో ఆ అమ్మాయిలో రష్యన్లో మాట్లాడాడు. తన భాష వివగానే ఆ అమ్మాయి ముఖం ఇంతయింది. చదామడా రష్యన్లో మాట్లాడేసుకున్నారు.

“ఏవిటయ్యూ మీ ఇద్దరి సణుగుడూ? తెలుగులో చెప్ప” అడిగాను.

“కెమేరా అమ్ముతుందట.”

నేను కెమేరా తీసుకుని చూశాను.

“ఎంత?”

“బదొందలట.”

కిందా మీదా చూశాను. జపాన్ కెమేరాలా వుంది గాని కెమేరా చాలా మోటుగా వున్నట్టని పించింది.

“రష్య సరుకులు అలాగే వుంటాయి.”

కెమేరా విప్పి చూసేస్తున్నాను.

పెదవి విరచాలనిపించింది. మేడిన్ జపానో, అమెరికాయో, జర్మనీయో, ఇంగ్లాండ్లో అని వుంటే రక్కున కొనేసి వుండేవాడిని. రష్యన్ సరుకనగానే బేరమాడాలని పించింది.

“మూడొందల కిస్తుందేమో కనుక్కో.”

మావాడు అడుగుతూనే వున్నాడు, ఇంతలో

22-5-92 ఆంధ్రజ్యోతి వచ్చి ఈ వారంకథ

22-5-92 ఆంధ్రప్రదేశ్ సచివాలయం నారాసాని

ఎవరో పంజాబీ ఆయనాచ్చి "ఎంతట" అనడి గాడు.

"బద్దందలు చెప్తాంది. మూడొందలకి..."

నా నోట్లో మాటలు నోట్లోనే వున్నాయి పంజాబీ అతను ఇదు నోట్లు ఇచ్చేసి కెమెరా తీసేసు కున్నాడు.

"బద్దందలంటే డేవ్ చీఫ్. దాని అసలు ఖరీదు ఇదు వేలన్నా వుంటుంది" కెమెరా తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

నోరావలింది నాయుడు వేపు చూస్తూ వుండి పోయాను.

"అంత ఖరీదుంటుందా నాయుడూ?" అన్నాను మెల్లగా.

"వుండొచ్చు. కాని మన దేశానికి రష్యా వస్తువులేం రావుగా — అందుకని నాటి విలువ మనకి తెలీదు."

"అవును. రష్యా ప్రపంచంలో అతి పెద్ద దేశం కదా. సైంటిఫిక్ గా అంత ముందున్న దేశం కదా, స్పూర్తికొని ఆకాశంలోకి పంపిన మొట్టమొదటి దేశం కదా. ఆ దేశపు వస్తువులు ఏ దేశంలోనూ అమ్మరేం?" అనడిగాను.

"రష్యా ఏ దేశానికి - ఒక్క సాహిత్యాన్ని తప్ప - తన తయారీలను ఎగుమతి చెయ్యదు. అందుకే ఆ సరకుల గురించి ఎవరికీ తెలీదు."

ఆ అమ్మాయి మరో కెమెరా తీసింది. అప్పటికే ఆ అమ్మాయి చుట్టూ వంద మంది వరకూ గుమిగూడిపోయారు.

"వెయ్యి రూపాయలు" అంటోంది వేళ్లు చూపిస్తూ.

"రేటు హెచ్చించేసిందోయ్"

"కాదు ఇది మరీ ఖరీదైందేమో" నాయుడు అనుమానంగా అన్నాడు.

జనం ఎగబడి కెమెరాని చూస్తున్నారు.

ఎవడో హరియాణీ - పెద్ద తలపాగా ధరించిన స్థూలకాయుడూ, గుబురు మీసాలవాడూ - ఆ కెమెరాని వెయ్యి ఇచ్చేసి లాక్కున్నాడు.

"ఇంకా ఏవిలున్నాయ్?" అని హిందీలో అడిగాడు.

ఆవిడ ఇంకా సామాన్లు చూపిస్తోంది. చిన్న ట్రాన్సిస్టర్లు, టార్పిలెట్లు, కాలుక్యూలేటర్లు, సెంట్రా, సిల్కు రుమాళ్లు — అన్నీ మేడిన్ రష్యాని - చకచకా అమ్మేస్తోంది.

నాకూ ఏదో ఒకటి కొనాలని వుంది. కాని ఎందుకో కొనబుద్ధి వుట్టడం లేదు. రష్యాన్ సరుకంటే ఏవిటో చెప్పలేను - అంత మన్నికైనవి కాదని - ఎందుకో అనిపిస్తోంది.

"చవగ్గా వస్తుంటే అలానే అనిపిస్తుంది. పాపం డబ్బుల్లేక అమ్మేస్తోందట" అన్నాడు నాయుడు.

"డబ్బుల్లేక పోవడమంటే?"

"మూణ్ణెళ్ల క్రితం ఇండియా వచ్చిందట. వచ్చే ముందు రష్యా నుంచే వచ్చిందట. కాని రెణ్ణెళ్లలో రష్యా ముక్కులైపోయి ఏ రష్యాకి వెళ్లాలో

"తెలిక ఇక్కడే పిచ్చిగా తచ్చాడుతుందట.",

"అయ్యో పాపం. అయితే ఏదో ఒక వస్తువు కొందాం."

మేం కొనాలని తయారయ్యేసరికి ఆమె దగ్గరున్న వస్తువులన్నీ అయిపోయాయి. "ఈ డబ్బులో స్యదేశానికి వెళ్ళిపోతుందా? అడిగి చూడు నాయుడూ?"

నాయుడు ఆమె వేదో అడిగాడు.

ఆవిడ నాయుడు వేపు అదోలా చూసింది.

"ఏవిటడిగావ్ - అలా చూస్తోంది?" — మనవాడి రష్యాన్ ఉచ్చారణలో ఏదన్నా తప్పర్థం దొర్లిందేమోనని.

"తిరిగి వెళ్ళడానికి డబ్బుల్లేవా అన్నాను."

ఆ అమ్మాయి ముఖం బిగుసుకు పోయింది. రష్యాన్ భాషలో ఏదో గొణిగింది.

"డబ్బుల్లేక కాదు. అక్కడ తిండిలేదు" అని సమాధానం ఇచ్చిందట.

"మీ దగ్గర తిండి లేకపోవడ మేమిటి? మీది అగ్రరాజ్యంగా?"

"అగ్రరాజ్యంగా వుండాలనే లప్పడు మాకు వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం లేదు. వ్యక్తికి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చే సరికి నిత్యావసర వస్తువులు బ్లాకు లోకి పోయాయి" అందిట.

"ఆ కాలం బావుందా? ఈ రోజులు బావున్నాయా?"

ఆవిడ మాట్లాడలేదు. ఖాళీ సంచి పట్టుకుని చరచర నడిచి వెళ్ళిపోయింది.

ఏమనాలో మాకు అర్థం కాలేదు.

ఒక కుటుంబం విచ్చిన్నం కావడం చూశాం, ఒక సంసారం

నాశనం కావడం చూశాం. ఆ సంసారం కూలిపోతే ఆ కుటుంబం ఎలా వీధిన పడుతుందో తెలుసు.

కాని ఒక మహా సామాజ్యం కూలిపోవడమనేది - అదీ ఒక నెల దినాల్లో - స్వయంగా ఈ కళ్లతో చూశాం. ఆ సామాజ్యంలోని ప్రజలకి ఇంతకు ముందు ఎంత విలువ, గౌరవం వుండేదో, అవన్నీ ఇతర దేశాల నగరాల్లో అతి నగ్నంగా వేలం వేయబడడం స్వయంగా చూసి నవ్యాలో ఏడవాలో అర్థం కాలేదు.

* * *

నాయుడు వెళ్ళిపోయాడు.

మూడోజం తర్వాత సరోజినీ నగర్ రైల్వే బుకింగ్ ఆఫీస్ కి టికెట్ బుక్ చేసుకునేందుకు వెళ్ళాను.

టిక్కెట్ తీసుకుని సరోజినీ నగర్ బజార్ వైపు వెళ్ళాను.

రోడ్డు మీద ఎవరో అమ్మాయి... ఫారిన్ వనిత... రోడ్ క్రాస్ చేస్తూ కనిపించింది.

మొన్న న్యూఢిల్లీ స్టేషన్ లో చూసిన అమ్మాయే. రష్యన్ వనిత కదూ?

ఆమె ఎదురుపడగానే 'హలో' అన్నాను ఏదో పెద్ద ఆత్మీయత వున్నట్టు.

ఆ అమ్మాయి స్టాన్ అయి నా వైపు ఎగాదిగా చూసింది.

"నేను మీకు తెలుసా?" అంది ఇంగ్లీషులో. నేను స్టాన్ అయాను. ఇప్పుడు కొంపదీసి స్టేషన్ లో కనిపించిన రష్యన్ వనిత కాదేమో. ఆమెకు ఇంగ్లీషు తెలీదు. ఈవిడ ఇంగ్లీషు మాట్లాడుతోంది.

"మీకు ఇంగ్లీషు తెలుసా?" ఆమె తల వూపింది. నా వేపే చూస్తోంది - నన్ను ఎక్కడ చూసిందో గుర్తుకు తెచ్చుకుంటోందా?

"అటు మొన్న మీరు న్యూఢిల్లీ స్టేషన్ లో కేమేరా అమ్ముతూ కనిపించారు"

ఆమె 'ఓ...ఐసీ' అన్నట్టు అక్కడి నుంచి

కదలబోయింది.
 "మీరు రష్యన్ కదూ?"
 ఆమె మాట్లాడలేదు. ముందుకు వెళ్తోంది. నేను వెంటపడ్డాను.
 "ఆగండి మేడమ్. మీలో మాట్లాడాలి."
 "సారీ. నా దగ్గర వస్తువులేవీ లేవు. ఆమ్మేశాను."
 "అది కాదు. మిమ్మల్ని కొన్ని విషయాలు అడగాలి."
 ఆమె ఆగి అనుమానంగా చూసింది.
 "ఏంటి అడుగుతారు? సారీ. నాకు టైమ్ లేదు" అని చరచర వెళ్ళిపోయింది.
 రోడ్ మీద నిలబడే ఆమె వెళ్ళిన వేపు చూస్తూ వుండిపోయాను.
 సాపం - స్టేషన్ లో సామాన్లు అమ్మినందుకు

సిగ్గునడ్డట్టుంది. తప్పించుకుపోయింది. ఒకానొకప్పుడు బాగా బతికిన కుటుంబం - తర్వాత కారణాంతరాల వల్ల విడిగిపోతే - వాళ్లు బ్రతికేం దుకు ఏదో ఒక ధారని వెదుక్కుంటారు. మొదట్లో ఆ జీవితం దుర్భరంగా వుంటుంది. పూవులమ్మిన చోట కట్టెలమ్మినట్టు బాధపడతారు. ఎవరన్నా గుర్తుచేస్తే సిగ్గులో బాధతో కుమిలిపోతారు.

బహుశా ఈ రష్యన్ వనిత కూడా అలానే బాధపడి వుంటుంది.

విన్న మొన్నటి వరకూ ప్రపంచ అగ్రరాజ్యా లని ఖబడ్డార్ అని నిలబెట్టిన దేశం ఒక రాత్రికి రాత్రి కూలిపోవడంలో - ఆ ప్రజలు ఎవరికి వారే అన్నట్టు విడిపోవడం తలచుకుంటే బాధే అనిపిస్తోంది.

మరో అమ్మాయి ఎవరో నన్ను రాసు కుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

తలెత్తి చూశాను ఎవరో మరో రష్యన్ స్త్రీ. వీపు మీద పెద్ద సంచీ వుంది. సంచి నిండా కేమేరాలూ, టార్జెట్ లెట్టూ, ట్రాన్సిస్టర్లూ వుండి వుండాలి. ఎక్కడో అమ్ముకోడానికి పోతోంది.

ఇలా ఎంత మంది రష్యన్లున్నారు ఇక్కడ. నిట్టూర్పు విడిచి మెల్లగా బజారు వేపు వెళ్ళాను - ఏదన్నా సామాన్లు కొనాలని. ఇక్కడ స్మగ్లర్ గూడ్స్ దొరుకుతాయి. ఇండియన్ వీ దొరుకుతాయి. బాగా వున్నవి ఎంచుకోవచ్చు. ముందు కేమేరా తీసుకోవాలనిపించింది. ఒక షాపులోకి వెళ్ళాను.

చతురోక్తులు

మహామేధావి శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి మంచి హాస్య నీయులు. చమత్కార కుశలులు. చతుర సంభాషణావరులు. జాతీయ ఉద్యమం ముమ్మరంగా సాగుతున్న రోజులని. అప్పట్లో విదేశీ వస్తువులను బహిష్కరించడం, స్వదేశీ వస్తువులపై ఎవలేని మక్కువ చూపడం జాతీయవాదులు విధిగా ఆచరిస్తున్నారు. విద్యార్థుల సమావేశంలో ప్రవచించడానికి అలహాబాద్ వెళ్ళిన సి.ఆర్. రెడ్డిగారు యూరోపియన్ సౌకర్యాల గల హోటల్లో మకాం చేశారు. జాతీయ వాదులు విమర్శిస్తే సన్ని "I want European comforts. The soul is swadeshi but the stomach is videshi..." అని సమర్థించు కున్నారు. రెడ్డిగారు ఆచార్య పదవిలో వున్నప్పుడు ప్రతి శనివారం విద్యార్థులకు తన బసలో టీ ఏర్పా

టుచేసేవారు. ఒకసారి ఒక విద్యార్థి కప్పులోని టీని, టేబుల్ పైకి వంగి త్రాగడం చూచి రెడ్డిగారు... "మిస్టర్ భీమారావ్! సాధారణంగా మనుష్యులు కప్పుని చేతితో పట్టుకుని చోటి దగ్గరకు తీసుకుపోతారు. దీనికి భిన్నంగా వుండును జంతువుల పద్ధతి" అన్నారు. భీమారావ్ దానికి తగినట్టుగా "ఆ విషయం నాకు తెలియును సార్... కానీ ఆ పద్ధతులలో ఏది మంచిదో అని చూచుచున్నాను" అన్నాడు. వెంటనే రెడ్డిగారు "నేను నీ పరిశోధన బుద్ధిని మెచ్చుకొనుచున్నాను. కాని ఈ పరిశోధన ఫలితాలు మాకు కూడా వెంటనే తెలియజేయవలెను" అని హాస్యాన్ని మిళితం చేసి సన్నివేశాన్ని రక్తి కట్టించారు. సేకరణ: భమిడిపాటి వెంకటేశ్వరరావు

22-5-92 ఆంధ్రజ్యోతి సన్నివేశ వారసత్వం

షిపువాడు అన్ని రకాల కేమేరాలు చూపించాడు. ఒక కేమేరా తీశాను. చాలా బావుంది. మేడిన్ జర్మనీ.

“ఎంత?”

“ఆరువేలు”

కిందా మీదా చూశాను. విప్పి చూశాను. అప్పు రష్యన్ అమ్మాయి అటుమొన్న చూపించిన కేమేరాలాగానే వుంది. ఆమె వెయ్యి కిస్తానంటే రష్యన్ మేడ్ అని గొణిగాను.

“ఇచ్చే బేరం చెప్పండి”

సిటీలో సాధారణంగా ఏ వస్తువునీ బేరం చెయ్యరు. చేస్తే బైతులాగా చూస్తారు. ఈ విషయం మొన్నటిది. కాని వ్యాపారస్తులు చేస్తున్న మోసం ఈవారం అందరికీ తెలుసు. అందుకని బేరమాడడం సర్వసాధారణం అయిపోయింది.

“బదుల్లర యివ్వండి.”

“వద్దు... మూడువేలు” అన్నాను.

దుకాణం దారుడు బతిమాలుతున్నాడు బది మ్మంటున్నాడు. మరో వంద తగ్గించాడు. మరో రెండొందలు.

వెళ్ళిపోవాలనుకున్నాను. లోపలి నుంచి ఒక పంజాబీ అతనూ హరియాణీ అతనూ వచ్చారు. వీళ్ళను చూసినట్టు గుర్తు... అవును మొన్న ఢిల్లీ రైల్వే స్టేషన్లో రష్యన్ అమ్మాయి దగ్గర కేమేరాలు కొన్నవాళ్ళే.

“కేమేరా... మూడువేలు అడుగుతున్నాడియన” దుకాణమతను పంజాబీ వాడితో అన్నాడు.

“మరో వంద హెచ్చేసి అమ్మోయ్” అన్నాడు అతను.

నాకు అనుమానం వచ్చింది. వీళ్ళ రష్యన్ దగ్గర చవగ్గా కొనేసి ఇక్కడ మూడు రెట్లకి అమ్ముతున్నారా?

కేమేరాని కిందా మీదా చూశాను. అవును రష్యన్ కేమేరాయే. రష్యన్ అక్షరాలు మార్చేసి ఇంగ్లీషులో రాసిన స్లేటు అతికించారు.

“తీసుకోండి సార్” అన్నాడు షిపువాడు.

కేమేరా కింద పెట్టాను.

“అయినెవరు?” పంజాబీ అతన్ని చూపిస్తూ అడిగాను.

“ఈ షిపు ఆయననే”

“మీరు?”

“జీతగాణ్ణి”

పంజాబీ చేస్తున్న మోసం అర్థమయింది. వీళ్ళ అక్కడ బదొందలకి కొనేసి ఇక్కడ మూడు

మాటల్లో చమత్కారాలు

■ ఓ సినిమాలో వ్యభిచారం నేరం మీద అరెస్టుయిన జయమాలిని ఏడుస్తుంటే ఒక పోలీసు వెంకటస్వామి ఓదార్పు — “ఆడది ఏడిస్తే ఇంటికి అరిష్టం అంటారు. ఇక్కడ ఏడిస్తే పోలీసు స్టేషన్ కే అరిష్టం...”

■ ఓ సినిమాలో ఓ సాత్ర చెప్పిన విషయం ఇది. “హైదరాబాద్ లో రిక్తా ఎక్కిన వాడెవ్వడూ తలెత్తుకు తిరగలేడు. (నడుం వంగిపోయి) ఊరంతా అప్పులు చేసిన వాడికే అది మంచిది”

■ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గొప్ప పోస్య నటులుగా పేరు తెచ్చుకొన్న మార్క్స్ సోదరులలో చిన్నవాడైన చివ్ మార్క్స్ ఒక రోజున తన ఇంటి నుంచి అన్న గ్రువ్ మార్క్స్ కి ఫోన్ చేశాడు. మాటల మధ్యలో “ఇప్పుడే వస్తానుండు” అంటూ రిసీవర్ ను బల్లమీద పెట్టి తిన్నగా బయల్దేరి గ్రువ్ ఇంటికెళ్ళి ఫోన్ వట్టుక్కుచున్న అతడితో “అ... ఏవీలే చెప్తున్నానూ...” అంటూ మాటలు కొనసాగించాడట.

■ రాజు — రాణి — జాకి చిత్రం బాగా నడవకపోవడం గురించి నిర్మాత కృష్ణంరాజు ఒక మిత్రుడితో ఇలా అన్నారుట... “అల్ కౌంట్ నుంచి తప్పించుకుని మిడిల్ డ్రాస్ తో బయటవద్దాను”.

సేకరణ: భమిడిపాటి వెంకటేశ్వరరావు

వేలకి అమ్ముతున్నారు! రష్యేవాళ్ళు చిదిగి పోయారని నాళ్ళని ఇంత మోసం చేస్తున్నారా వీళ్ళు?

“తీసుకోండి సార్.. రెండున్నర వేలు ఇవ్వండి... రెండు వేలు...”

గిరున తిరిగి ఎదురు షిపులోకి వెళ్ళాను. స్వెట్టర్లు దుకాణమిది. రెండు స్వెట్టర్లు తీసుకున్నాను.

ఇంతలో ఎదురు పంజాబీ అతని షిపులోపలి నుంచి రష్యన్ వనిత వస్తోంది. పెద్ద నంచి వుంది. దాన్తో చాలా వస్తువులున్నట్టున్నాయి.

ఇండాక రోడ్ క్రాస్ చేసినపుడు ఆమె దగ్గర ఏ నంచి లేదు. ఇవ్వడు వంచెలా వచ్చింది?

తన వస్తువులన్నీ ఈ షిపులో పెట్టుకుందా? రోజూ కొద్ది కొద్దిగా తీసుకుని అమ్ముతోందా?

షిపులో దాచుకుంటే — అదే షిపు ఓనర్ పంజాబీ వాడు — ఆమె దగ్గర స్టేషన్లో కేమేరా ఎందుకు కొన్నట్టు? తర్వాత వచ్చిన హరియాణీ వాడు అదే కేమేరాని వెయ్యి కేండుకు కొన్నట్టు? హరియాణీవాడు ఆమెకు దబ్బిచ్చాడు. ఆమె

దబ్బు తీసుకుని వర్ప్ లో కుక్కుకుంది. “నువ్వెళ్ళు. మేం తర్వాత వస్తాం” అంటున్నాడు పంజాబీ ఇంగ్లీషులో.

పంజాబీ హరియాణీ వాళ్ళకీ, ఈ రష్యన్ వనితకూ వున్న వ్యాపార సంబంధం అర్థమై పోయింది. నా అనుమానం నిజమే.

రష్యో దెబ్బతినేసింది ... రష్యన్లు దిక్కుతోచని వాళ్ళయిపోయారు... ఆ విషయం ఈ హరియాణీకి, పంజాబీ వాడికీ తెలుసు. అలాంటి ఒక రష్యన్ వనితను వీళ్ళు పట్టుకున్నారు. తమ దగ్గరున్న నాసిరకం కేమేరాలని ఆమె కిచ్చి స్టేషన్లో రష్యన్ మేక్ గా అమ్మేస్తున్నారు. భారతీయుల వీక్నెస్ వాళ్ళకి తెలుసు. ఫారిన్ గుడ్స్ అంటే పిచ్చిగా ఎగబాకుతారు.

అయితే రష్యన్ వస్తువులకి గిరాకీ లేదు. అందుకని వాళ్ళే వచ్చి రష్యన్ వస్తువులని పొగిడేస్తూ తమ చీప్ వస్తువుల్ని అమ్మేసుకుంటున్నారు.

ఆ దేశం పెరిస్ట్రోయికా బరువుని తట్టుకోలేక కుప్పకూలిపోతే, ఈ దేశం ప్రజాస్వామికం పెరిస్ట్రోయికాను పట్టపగలు హైజాక్ చేసి స్టేషన్లో అమ్మేస్తోంది.

గబగబ వెళ్ళాను. రోడ్డు దగ్గరే ఆమెను ఆపాను. ఆమె నా వేపు ఆశ్చర్యంగా చూసింది. చట్టున ఆమె చెయ్యి పట్టుకున్నాను. ఆమె వాణికిపోతోంది—

“వదు” అన్నాను.

ఎక్కడికి? అనైనా అనకుండా నా వెనకనే లాక్చీ ఎక్కింది.

పతనం మొదలయ్యాక మనిషికి - దేశానికి భేదం వుండదు. దానికి మోసం చెయ్యడం ఎంత ములభమో, మోసపోవడం కూడా అంతే ముళువు. ఆ పరిస్థితిలో ఎంతవరకైనా దిగజారిపోవడం ఆ పతనానికి సరాకాష్ట.

[న్యూఢిల్లీ స్టేషన్ లో ఒక రష్యన్ వనిత కేమేరాలు అమ్మడం చూశాక...]

22-5-92 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య పత్రిక